

**Välkomna till områdesnätverk
Skadligt bruk och beroende
2025-12-09**

Dagordning

- Information från kunskapsstyrningssystemet
- STREAM
- Frågor från förra mötet
- Yrkesresan Skadligt bruk och beroende
- ASI, NUSO
- Aktuellt från delregionerna
- Aktuellt nationell nivå
- Aktuellt Vårdsamverkan Skåne
- Strategiska nätverket

Information från kunskapsstyrningssystemet

Linda Fröjdendal, Malmö, Vårdförlopp Opiodberoende

Malin Müntzing, Nationell Arbetsgrupp Skadligt bruk och beroende

Forskningsprojekt Lunds universitet STREAM

Skåne Treatment Referral Evaluation and Addiction Mapping -
"Longitudinell uppföljning av personer som fått vårdinsatser för
substansrelaterade problem eller spelproblem i Skåne"

Rapport från första referensgrupp 27 nov

Referensgrupper STREAM

Verksamhetsföreträdare:

- Mikael Malm, samordnare, SKR
- Zophia Mellgren, Samsjuklighetsdelegationen/SKR
- Emelie Sundén, strateg, Skånes kommuner
- Charlotta Sunnqvist, FoU-chef, Psykiatri, habilitering och hjälpmedel, Region Skåne.
- Marianne Alanko-Blomé, överläkare, infektionsmedicin/sprutbytet
- Maria Almazidou, Enhetschef Maria Skåne Malmö
- Sari Richert, sektionschef Kriminalvården
- Therese Bengtsson, enhetschef, Social- och omsorgsförvaltningen, Ystad

- Elin Johansson, verksamhetsutvecklare, Socialförvaltningen, Helsingborg
- Marie Holmström, enhetschef, Individ- och familjeomsorgen, Östra Göinge
- Linda Fröjdendal, Malmö stad

Brukarföreträdare

- Michelle Nilsson & Paula Carlgren, NSPH Skåne
- Madeleine Tügel, Spelberoendes förening
- Duke W Shane, inflytande och etikkoordinator, vuxenpsykiatri Malmö-Trelleborg
- Mette Rosencrantz, brukarspecialist, Region Skåne
- Företrädare för RSMH

Totalpopulationen i Skåne 2020 och 2024

Studiepopulationen

*Minst 15 år, boende i Skåne 2020 eller 2024
med identifierade missbruksproblem*

- Utbildning, inkomst, civilstånd, folkbokföringskommun, utländsk bakgrund, LSS-vård osv.
- Sjukvård, läkemedel, dödsfall
- Brott och straff
- LARO-vård
- Kontakt sprututbyte
- Sjukskrivning för beroende
- Data från socialtjänsten / ASI / UngDOK
- LVM-vård

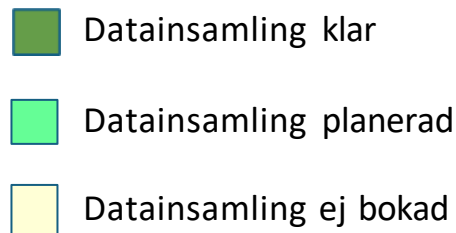
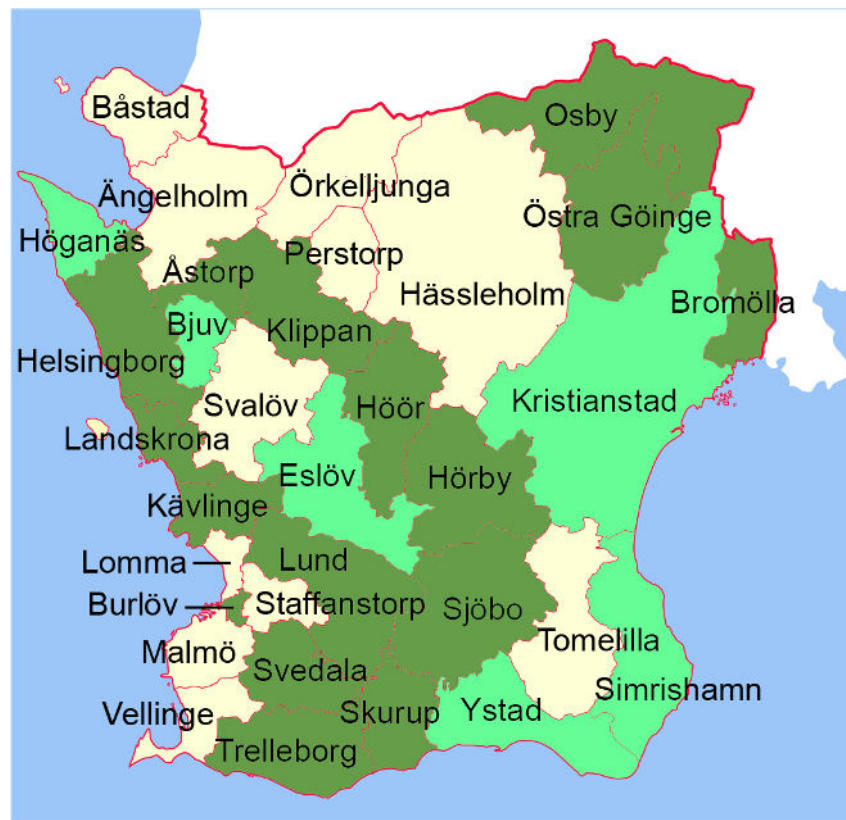
Jämförelsepopulationen

*Minst 15 år, boende i Skåne 2020 eller 2024
utan identifierade missbruksproblem*

- Utbildning, inkomst, civilstånd, folkbokföringskommun, utländsk bakgrund, LSS-vård osv.
- Sjukvård, läkemedel, dödsfall
- Brott och straff

Pågående datainsamling i kommuner

Datainsamling klar i 16 kommuner:

Bromölla
Burlöv
Helsingborg
Hörby
Höör
Klippan
Kävlinge
Landskrona
Lund
Osby
Sjöbo
Skurup
Svedala
Trelleborg
Åstorp
Östra Göinge

Datainsamling planerad i 10 kommuner:

Bjuv
Eslöv
Höganäs
Kristianstad
Lomma
Simrishamn
Staffanstorp
Tomelilla
Ystad
Ängelholm

Datainsamling ännu inte bokad i 7 kommuner:

Båstad
Hässleholm
Malmö
Perstorp
Svalöv
Vellinge
Örkelljunga

Projektets nytta STREAM

- Resultaten kan bli värdefulla för vårdens och socialtjänstens planering
- Kan bidra till att utveckla mer jämlika, sammanhållna och effektiva insatser.
- Kan ge information om insatsers effekter
- Kan bidra till bättre vård för sårbara grupper med beroendeproblem
- Baslinje för att utvärdera Samsjuklighetsreformens effekter

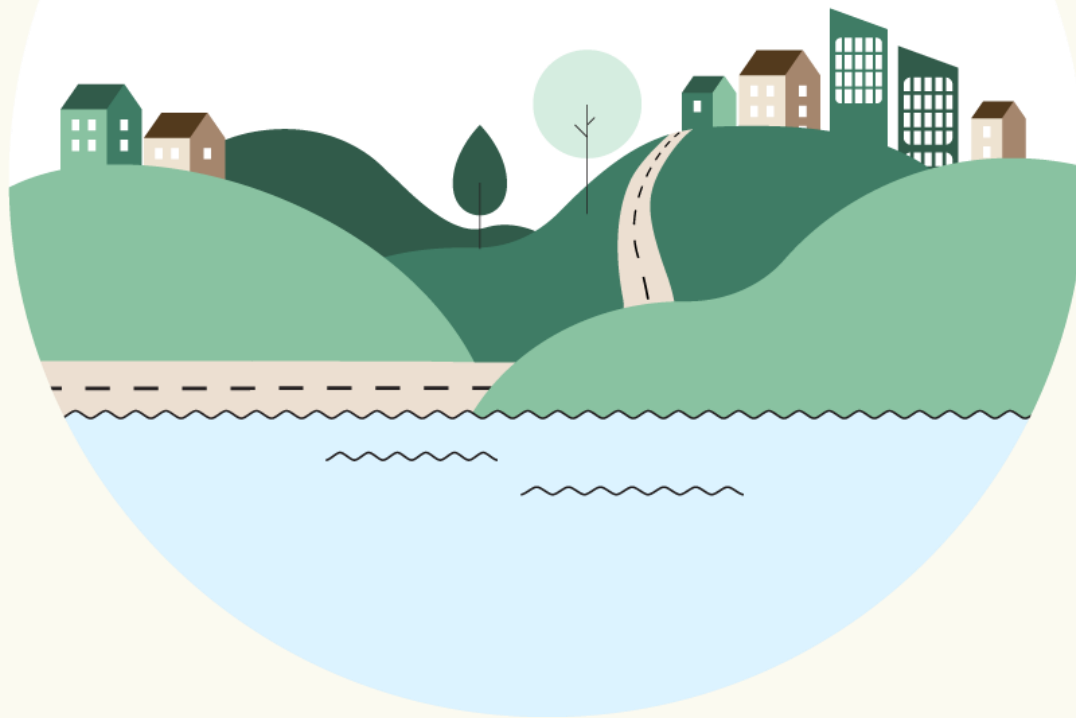
Frågor från förra mötet

- Återkoppling LVM

Blankett från Melior

Utbildningsinsats?

yrkesresan

Regional plan för genomförande av Yrkesresan Skadligt bruk och beroende

- https://skaneskommuner-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/malin_muntzing_skaneskommuner_se/EW47VvKUUpvJFh0m7sKzy2rcBkquoeSI2zJ-L-SGP7C_Maw?e=iYrd3O

Riskbedömning av genomförandet Yrkesresan Skadligt bruk och beroende i Skåne

Yrkesresan

Risk	Konsekvens	Åtgärd	Sannolikhet	Allvarlighet
Att Yrkesresan som koncept inte är förankrat till ledning, personal, nyanställda	- Att chefer och ledning inte är engagerade eller tydliga med att Yrkesresan ska användas dvs att medarbetare förväntas gå kurserna. - Att första linjens chefer inte ges förutsättningar att själva delta i kurser, eller planera och genomföra kurser för sina medarbetare. - Att medarbetarna inte förstår meningen med att gå kurserna och inte anmäler sig	• Kontaktpersonerna ger information om yrkesresan, info om gästkonton till övre ledning, samordnare, politiker o d. • RSS kan ge info på plats ut i kommunerna om kontaktpersoner önskar det. • En erfaren medarbetare, 1:e/samordnare eller teamledare kan vara kp om tiden inte räcker till. • Som standardinformation till nyanställda; I vår kommun arbetar vi så här med YR Sbob.	2	3
Att Yrkesresan Sbob lanseras och genomförs parallellt med omfattande förändringar av yrkesrollen utifrån samsjuklighetsdelegationen.	- Att medarbetare inte visar intresse eller engagemang att kompetensutvecklas i och med att de känner osäkerhet kring om det kommer bidra till den framtida förändrade yrkesrollen. - Att medarbetare upplever hög tröskel och inte går in på Lärplattformen för att börja använda den som verktyg eller anmäla sig till kurser. - Att medarbetare inte prioriterar att använda tiden till kurstillfälle eller förberedelser.	• Informera om att utbildningarna är relevanta och aktuella dvs tas fram i linje med utvecklingen. • Sitta gemensamt i arbetsgrupper för att få strukturen och bli bekväm med Lärplattformen. • Någon har samordnande ansvar för att följa upp att medarbetare går kurser samt att kunskapen används i vardagen.	3	2
Att kontaktpersoner och första linjens chefer är överbelastade med annat varför Yrkesresan prioriteras ned eller bort	- Att medarbetare som lagt tid och engagemang i Yrkesresans kurser upplever att det inte premieras eller lyfts på arbetsplatsen med resultatet att kunskapen inte bibehålls - Att den ekonomiska investering deltagande kommuner gjort i framtagande av kurserna inte ger utdelning. - Att Yrkesresans framtagna kurser inte ger avsedd effekt, medarbetare använder sig inte av bästa tillgängliga kunskap.	• Kontaktpersonerna och första linjens chefer prioriterar att delta i träffar eller ta till sig uppdateringar samt sprida i sin organisation. Vid behov delegera eller be om stöd. • Vid frågor om ekonomi ställa det i sin organisation eller till RSS. • Kontaktperson eller chef som behöver hjälp att boosta intresset efter en tid i sin organisation kontaktar RSS som kan bistå.	3	2

Yrkesresan

Risk	Konsekvens	Åtgärd	Sannolikhet	Allvarlighet
Att kommuner med få anställda inom området har svårt att skicka medarbetar på kurstillfällen	- Att medarbetarna inte får likvärdig introduktion och kompetensutveckling som övriga deltagande kommuner. - Att delta i digitalt kurstillfälle istället för regionalt ger generellt sämre helhetsupplevelse av kursen utifrån enkäter i andra yrkesresor. Digitalt kurstillfälle ger mindre erfarenhetsutbyte med andra kollegor i Skåne vilket kan vara särskilt värdefullt för de som dagligdags har få kollegor inom samma fält.	• Prioritering och planering blir särskilt viktigt i kommuner med få anställda. Första linjens chef är central som möjliggörare utifrån ersättare eller planering om få anställda. • Erfarenhetsutbyte med annan chef i kommun med få anställda, inspireras och om möjligt hitta lösningar tillsammans. • Vid behov flagga till RSS om inte lyckas lösa det för att se om kan delta i nationell kurs som sker digitalt.	3	2
Att Yrkesresan inte förlängs efter 2028.	- Att introduktions- och kompetensutvecklingsprogram försvunnit lokalt och tar tid att bygga upp. - Att det blir fördyrande att ta fram motsvarande kvalitet och aktuellt material själva i kommunerna.	• Att deltagarna och kommunerna ger återkoppling/genomför uppföljningar så att Yrkesresan ger avsedd nytta och effekt. • Att kommunerna om önskar ha kvar Yrkesresan signalerar det genom socialchefer till styrgruppen.	2	4

Riskbedömning

Yrkesresan

Allvarlighet

Sannolikhet

	Obetydligt 1	Mindre 2	Måttligt 3	Större 4	Katastrofalt 5
Frekvent 5					
Troligt 4					
Möjligt 3					
Osannolikt 2					
Sällsynt 1					

Röd: Skäl att avbryta eller omedelbart vidta kraftfulla åtgärder för att riskminska.

Orange: Åtgärd behövs omgående. Riskbild är inte acceptabel och måste åtgärdas

Gul: Åtgärd behövs för att riskminska. Kan inte ignoreras men riskbild kan accepteras under kortare tid.

Grön: Acceptabel risk. Bör åtgärdas på sikt

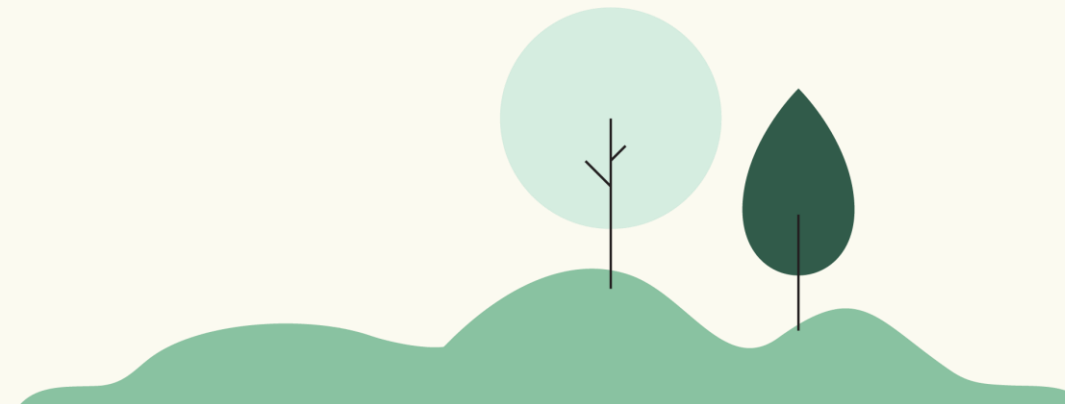
Uppstart Yrkesresan lärdomar

Positiva:

- Alla Skånes 33 kommuner är med
- Totalt 271 skapade konton
- Uppstart i olika steg:
 - digitalt möte och presentation av YR övergripande före sommar (många deltagare)
 - utskick inför rekrytering av utbildare, infoträffar utbildare (bra respons, har utbildare till kurserna)
 - Kickoff för YR regionalt med chefer/kp (51 deltagare så extra inbjudna exempelvis förste sskr)
- Erbjudit och hållit individuella info för de som inte kunnat delta

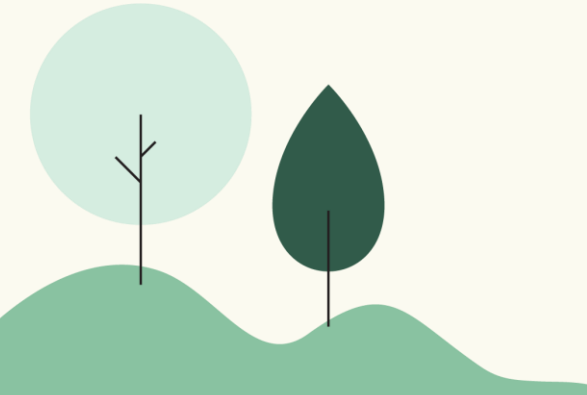
Utmanande:

- Kommuner med få anställda inom Sbob svårare att starta upp och prioritera detta. 5 kommuner har inte skapat konto alls och 2 endast för chef pga. vakanta tjänster
- Antal konton som skapas tappat fart efter 1-2 mån
- När chefer/kp ändras eller slutar risk för avbrott i uppstarten av Yrkesresan på arbetsplatsen
- Svårt att få till aktivitet i Teamskanalen för chefer/kp

Kurstillfällen våren 2026

Kursnamn	Kurstillfälle	Kurstillfälle startar datum/tid ▲	Kurstillfälle slutar datum/tid	Tillgängliga platser	Generell status	Byggnad, ort, rum
Delaktighet och samverkan	Seminarier Skåne	26 januari 2026, 09:00	26 januari 2026, 16:00	28	Kommande	Medborgarhuset i Eslöv
Delaktighet och samverkan	Seminarier Skåne	27 januari 2026, 09:00	27 januari 2026, 16:00	28	Kommande	Medborgarhuset i Eslöv
Uppdrag och ansvar	Seminarier Skåne	10 februari 2026, 09:00	10 februari 2026, 16:00	32	Kommande	Medborgarhuset i Eslöv
Uppdrag och ansvar	Seminarier Skåne	10 februari 2026, 09:00	10 februari 2026, 16:00	32	Kommande	Medborgarhuset i Eslöv
LVU för 18–20 år	Seminarier Skåne	06 mars 2026, 09:00	06 mars 2026, 16:00	24	Kommande	Medborgarhuset i Eslöv
Delaktighet och samverkan	Seminarier Skåne	08 april 2026, 09:00	08 april 2026, 16:00	36	Kommande	Medborgarhuset i Eslöv
Delaktighet och samverkan	Seminarier Skåne	09 april 2026, 09:00	09 april 2026, 16:00	36	Kommande	Medborgarhuset i Eslöv
Uppdrag och ansvar	Seminarier Skåne	16 april 2026, 09:00	16 april 2026, 16:00	36	Kommande	Medborgarhuset i Eslöv

ASI

ASI-utbildning - Skånes Kommuner

Utbildningen omfattar fyra heldagar, Fysiskt i Lund

den 3–4 mars, kl. 08.30-16.00, 14 april, kl. 08.30 – 16.00 och den 6 oktober.

Utbildare Anja Kristensen, Helsingborgs stad Ylva Michelsen, Trelleborg

ASI i Skåne, statistik

ÅR	2019		2020		2021		2022		2023		2024		ÅR	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	G	U	G	U	G	U	G	U	G	U	G	U		G	U	G	U	G	U	G	U	G	U	G	U
Bjuv	3	0	7	0	3	0	0	0	6	0	3	1	Osby	11	1	2	0	19	1	6	0	0	0	8	0
Bromölla	5	0	4	0	4	0	2	0	1	0	0	0	Perstorp	0	0	0	0	4	0	0	0	2	0	0	0
Burlöv	0	0	17	6	29	5	31	9	28	22	18	19	Simrishamn	15	7	20	6	23	6	19	5	25	9	17	15
Båstad	0	0	0	0	0	0	6	0	4	0	1	0	Sjöbo	23	12	21	13	29	9	30	0	29	8	31	11
Eslöv	40	8	31	5	51	24	41	15	44	20	42	13	Skurup	4	0	8	0	16	0	28	3	14	4	14	1
Helsingborg	124	13	107	5	114	18	127	17	137	23	128	33	Staffanstorp	25	6	21	14	34	15	31	10	29	5	9	0
Hässleholm	21	10	72	7	32	14	34	8	28	7	45	5	Svalöv	8	1	9	0	16	0	16	1	12	1	17	4
Höganäs	11	4	29	16	40	17	27	10					Svedala	18	6	14	4	19	7	22	5	31	4	20	5
Hörby	20	12	21	17	14	7	25	4	38	14	13	7	Tomelilla	0	0	2	0	15	1	8	0	14	2	6	2
Höör	12	0	9	3	24	7	17	4	21	0	28	2	Trelleborg	73	34	51	36	49	40	59	35	75	29	63	19
Klippan	13	2	23	2	17	1	23	4	36	2	19	5	Vellinge	1	0	20	1	25	4	13	1	16	6	18	0
Kristianstad	64	34	68	18	66	38	95	34	74	23	61	19	Ystad	45	12	24	8	21	2	26	3	30	3	10	2
Kävlinge	31	4	22	6	22	6	18	6	22	0	23	2	Åstorp	1	0	12	0	28	2	16	7				
Landskrona	63	15	85	23	52	13	72	9	0	0	0	0	Ängelholm	12	1	9	0	1	0	0	0	2	0	0	0
Lomma	2	1	16	0	12	0	15	2	10	2	8	2	Örkelljunga	5	0	1	0	1	0	8	0	0	0	3	0
Lund	79	24	98	21	86	17	109	20	114	16	88	24	Östra Göinge	5	0	7	1	9	2	11	7	9	1	9	3
Malmö	236	18	303	23	286	32	327	31	355	69	311	56	Totalt	971	226	1187	259	1188	285	1262	249	1203	267	1012	249

NUSO vuxen och funktionshinder (SoL och LSS)

Förslag att ställa frågan till områdesnätverken Skadligt bruk och beroende, Funktionshinder och Uppföljning och analys om det finns intresse för ett skånegemensamt arbete kring NUSO (resultat och analys, våren 2027).

NUSO

Eslövs kommun	Lunds Kommun
Helsingborg stad	Malmö stad
Hässleholm	Simrishamns kommun
Höganäs kommun	Sjöbo kommun
Höörs kommun	Skurups kommun
Klippans kommun	Svedala kommun
Kristianstads kommun	Trelleborgs kommun
Kävlinge kommun	Vellinge kommun
Landskrona stad	Ystads kommun
Lomma kommun	

Aktuellt från delregionerna

NV

NO

Mellersta

Malmö

SV

SO

Aktuellt nationell nivå

Aktuellt från BIRK, Kunskapsstyrning, NSPHs rapport

Dialog för utveckling av myndighetsgemensam plan för en bättre beroendevård
och ett stärkt förebyggande arbete

Klar juni 2026

Myndighetsgemensam plan för en bättre beroendevård och ett stärkt förebyggande arbete

Syfte

Planen har två huvudsakliga syften, att bidra till:

- ett **stärkt förebyggande** arbete och tidiga insatser, särskilt riktat mot **barn och unga**
- en **bättre beroendevård i hela landet**, med fokus på att **stödja genomförandet av samsjuklighetsreformen** (SOU 2021:93)

Uppdraget ges till 9 myndigheter:

Integrerade verksamheter för personer med psykisk funktionsnedsättning och stora behov, Socialstyrelsen

Samverkan vid utskrivning från sluten psykiatrisk vård och psykiatrisk tvångsvård

Vilka frågor är viktiga för BIRK under 2026

- LARO kopplat till vårdförloppet
- Nationell information om LARO
- NUSO – följa arbetet
- Brukarmedverkan och delaktighet

Samsjuklighetsåret 2026

- Samsjuklighetsreformen
- Gå igenom de bärande delarna
- Samordnad vård och stöd
- Gränssnittet mellan huvudmännen
- Gränssnittet mellan psykiatri och Primärvården
- Vad blir primärvårdens roll och uppdrag
- Samverkan med Kriminalvården
- Lagraadsremissen i februari
- Nya socialtjänstlagen – vad innebär den?
- Barn och unga vem tar ansvaret? Kopplat till samsjuklighetsreformen
- Maria mottagningar – enighet och samstämmighet? Innehållet i Maria mottagningarna? Organisering och innehåll?
- Glappet mellan steg I och steg II utifrån Samsjuklighetsreformens införande LPT vs. LVM
- SKR som stödfunktion
- Ansvarsfördelningen vid HVB placeringar
- Kompetenser och personal – överflyttning av kompetens

Aktuellt Vårdsamverkan Skåne

- Utskottet behålls oförändrat
- Aktuellt LARO- oro kring övergången
- Maria mottagningar- mindre arbetsgrupp- **vem vill vara med?**
- Status samsjuklighetsreformen i Skåne- beslut processledare

Minnesanteckningar - Vårdsamverkan Skåne; Bilagor till dagordningen 2025-11-27: Uppdragsbeskrivning 17 nov 2025

Uppdragsbeskrivning för samordnare/projektledare

- Samordna delregionala processledare/motsvarande inom samsjuklighetsreformen.
- Ta fram en skånegemensam handlingsplan för genomförande av samsjuklighetsreformen
- Arbeta aktivt med att patient, brukar och anhörigperspektivet ska fortsätta vara vägledande för genomförandet.
- Skapa en gemensam plattform för kommunikation för reformen i Skåne.
- Inventera utvecklingsbehov i kommunernas verksamheter när det gäller boende, sysselsättning och arbete och andra sociala stödinsatser i enlighet med vad som följer av ändringarna.
- Inventera vilka behandlingsmetoder inom regionen som behöver förstärkas utifrån förslaget att behandling av skadligt bruk och beroende ska vara hälso- och sjukvårdens ansvar.
- Inventera hur uppdrag och verksamheter inom regionen behöver utvecklas för att vården av skadligt bruk eller beroende ska kunna ges samordnat med vård för andra psykiatriska tillstånd.
- Inventera behov av medarbetare i regionen med olika kompetenser samt skaffa sig kunskap om tillgången till dessa exempelvis inom socialtjänsten och på SiS institutioner.
- Inventera eventuella utvecklingsbehov inom regionens slutenvård när det gäller lokaler, kompetens och säkerhetsnivåer.
- Inventera eventuella utvecklingsbehov inom regionens övriga delar av hälso- och sjukvården när det gäller skadligt bruk eller beroende.

Uppdraget kan komma att förändras utifrån såväl nationella som regionala förändringar kopplat till Samsjuklighetsreformen.

Strategiska nätverket

Områdesnätverksdag - Skånes Kommuner

20 mars Tema Avtalssamverkan

NUSO

Övriga frågor

Frukostseminarium

[Frukostseminarium - Skånes Kommuner](#)

NSPH-rapporten 2025: stora brister i vård och stöd till personer med beroende – och deras anhöriga

<https://nsph.se/vara-mal/nsph-rapporten/nsph-rapporten-2025-jag-ar-sa-mycket-mer-an-det-har/>

Jämställt

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 1)

Länk till utbildningsfilm 1: <https://youtu.be/KqLsqq4wIY0>

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 2)

Förberedelse: Skriv ut övningen "Självskattning på rad" (det är bara 6 sidor) som att kommer behövas senare i den här utbildningen. Den finns här: www.jamstallt.se/rad.pdf

Länk till utbildningsfilm 2: <https://youtu.be/A0zrPEwSwdM>

Nya socialtjänstlagen och arbetet med jämställdhet, normmedvetenhet och mångfald i praktiken (del 3)

Länk till utbildningsfilm 3: <https://youtu.be/cCQdZEAR2xs>

Tider VT 2026

9 feb Fysiskt

15 april Digitalt

28 maj Digitalt

Områdesnätverksdag 20 mars Avtalssamverkan

[Områdesnätverksdag - Skånes Kommuner](#)